

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/105/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7121202258
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7121202258.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Jany Dudíkovej a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloletého G. M. nar. XX.XX.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťa rodičov: matky Mgr. L. D. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v G. na T. ulici č. X zastúpenej JUDr. Matúšom Lemešom advokátom so sídlom advokátskej kancelárie v Košiciach na Kuzmányho ulici č. 29 a otca G. M. nar. X.X.XXXX bývajúceho v G. na G. ulici č. X zastúpeného JUDr. Zuzanou Kolárikovou advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie v Košiciach na Starej Prešovskej ulici č. 10 v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č.k. 11P/25/2021-22 zo dňa 30.3.2021 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zmeniť rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. 43C/45/2008-78 zo dňa 22.10.2008 v časti týkajúcej sa úpravy styku otca s maloletým G. tak, že styk otca s maloletým G. sa neupravuje. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol z dôvodu, že nebola preukázaná naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov a nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy odôvodňujúcej okamžitý zásah súdu vo forme neodkladného opatrenia. Styk otca s maloletým prebieha na základe právoplatného rozhodnutia súdu, avšak maloletý takúto úpravu v súčasnej dobe odmieta. S otcom sa v takom rozsahu stretávať nechce. Súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ by styk otca s maloletým upravil tak, ako to žiada matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, maloletý by bol naďalej vystavený situácii, kedy by sa otec domáhal stretnutia a syn by ich odmietal, pričom vzťahy v rodine by sa napokon mohli ešte viac skomplikovať a vyostriť. Skutočnosťami uvádzanými matkou, otcom, ako aj maloletého sa bude súd zaoberať v rámci zisťovania skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie vo veci samej.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka z dôvodu, že ho považuje za nezákonné, s jeho závermi sa nestotožňuje, pretože vychádza z nesprávneho skutkového a právneho posúdenia veci. Nie je jej zrejmé, odkiaľ berie súd istotu, že maloletému G. nehrozí bezprostredne žiadna ujma. Do spisu predložila správu klinickej psychologičky, v ktorej sa uvádza, že v popredí klinického obrazu maloletého je úzkostná symptomatológia, pričom dodáva, že maloletý je vo zvlášť citlivom vývinovom období formovania identity. Aj podľa psychologičky je stretávanie s otcom bez možnosti ovplyvniť dĺžku či obsah stretnutia pre maloletého nadlimitnou záťažou. Považuje za nesporné, že nátlakové situácie môžu zanechať trvalé stopy na psychickom prežívaní maloletého a negatívne ovplyvniť jeho osobnostný vývin. Poukázala aj na to, že stresové prežívanie maloletého vo vzťahu k otcovi nekonštatuje len psychologička, či ona, ale verbalizuje ho aj samotný maloletý, ktorý úprimne vyjadril svoje pocity v čestnom vyhlásení. Zároveň poukázala na to, že súd by mal umožniť maloletému vyjadriť svoj názor, čo mu garantuje aj čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa. Zdôraznila, že keď maloletý

otcovi verbalizuje, že sa s ním nechce stretnúť, otec ho zahrňuje vulgarizmami a hrozbami, že si bude svoj nárok vynucovať súdnou cestou. Tým na maloletého vyvíja nátlak, že sa musí podvoliť. Má za to, že bez súdneho zásahu je nereálne od otca očakávať, že zmení prístup k maloletému G. a začne ho rešpektovať. Konštatovala, že súdom upravený styk otca s maloletým sa aktuálne nerealizuje, keďže maloletý odmieta chodiť k otcovi, pričom otec na to reaguje vulgarizmami a vyhrážkami, že bude iniciovať výkon súdneho rozhodnutia. Podľa nej, nie je možné sa od maloletého G. spravodlivo dožadovať, aby len trpezlivo znášal následky a stresové situácie, keďže takýto stav môže na jeho psychickom prežívaní zanechať trvalé negatívne stopy. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a nariadil neodkladné opatrenie podľa jej návrhu.

3. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že je tu evidentná potreba vykonať rozsiahle dokazovanie a skúmať tak najlepší záujem maloletého G.. Styk s maloletým považuje za nevyhnutný, čo uznáva aj samotná matka, keď mu ešte vo februári 2020 navrhovala striedavú starostlivosť. Poukázal na to, že maloletý sa v poslednej dobe výrazne zhoršil v škole, neplní si svoje školské povinnosti, nerobí si domáce úlohy, na hodinách nereaguje, dostáva zlé známky. Matke to však neprekáža. Je toho názoru, že matka výchovu maloletého nezvláda. Maloletý opakovane odišiel z domu bez jej vedomia a dovoľenia, pričom práve on sa ho snaží vychovať na zodpovedného a svedomitého človeka. Taktiež sa snaží vybudovať si s ním blízky citový vzťah, avšak bez reálneho kontaktu sa vzťahy budovať nedajú. Má záujem robiť všetko preto, aby sa maloletý G. cítil v jeho domácnosti „ako doma“. To ale neznamená, že maloletý by s ním mal tráviť čas iba ako „na návšteve“, kedy sa nesmie so synom rozprávať o prospechu, problémoch v škole, riešení týchto situácií a podobne. Navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že styk otca s maloletým prebiehal bez problémov podľa rozsudku aj nad rámec podľa požiadaviek otca. Matka v styku s otcom nikdy nebránila. Následne po narušení vzťahov matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že maloletý požadoval, aby styk prebiehal podľa dohody s otcom a jeho potrieb, nakoľko otec vzbudil u syna nedôveru a vytváral na neho psychický nátlak. Podľa vyjadrenia matky otec synovi fyzicky neublíži, ale psychicky áno. Uviedla, že maloletý nemá u otca žiadnych kamarátov, čas musí tráviť iba s rodinou. Na základe týchto udalostí nastali u maloletého G. zdravotné a psychické problémy. Maloletý sa s otcom nestretol od 21.2.2021, nakoľko to odmieta. Vykonali pohovor aj s otcom, pričom otec im uviedol, že s návrhom matky nesúhlasí, podal protinávrh na zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti s úpravou styku matky s maloletým. Poukázal na rozdielnú výchovu maloletého s tým, že u neho musí dodržiavať pravidlá, musí ho počúvať, upratovať, získať pracovné návyky, byť slušný a zodpovedný. On synovi aj dohovorie. Syn má pred ním rešpekt. Matka je benevolentnejšia. Uviedol, že komunikácia so synom sa zmenila, predtým mu telefón nedvíhal, teraz spolu rozprávajú ale odmieta chodiť ku nim. Maloletý G. pri pohovore uviedol, že má rad oboch rodičov, s otcom má však teraz veľmi zlý vzťah. Hádajú sa, nerád tam chodí, jeho žena U. sa ku nemu správa zle. Bývajú na dedine, nemá tam kamarátov. Bol by radšej, keby otec býval sám. Pre jeho ženu U. sa im však zhoršil vzťah. Doma sa cíti u mamky, u otca nie. Kolízny opatrovník uviedol, že maloletý G. má právo sa vyjadriť samostatne a slobodne ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa ho týkajú a ktoré sú rozhodujúce pre súdne konanie. Majú za to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a udržiavanie rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s oboma rodičmi. Prvoradou úlohou je zabezpečiť stabilné a bezpečné výchovné prostredie pre maloleté dieťa. Navrhli styk upraviť po dohode rodičov.

5. Dňa 14.5. 2021 matka doručila súdu doplnujúce vyjadrenie v ktorom uviedla, že maloletý bol dňa 13.5.2021 vyšetrený pedopsychiatričkou, zo správy ktorej vyplýva, že u maloletého G. bola diagnostikovaná adaptačná porucha a úzkostnou symptomatikou a narušením spánku. Odporučila v riešení starostlivosti o chlapca vzhľadom na jeho vek brať do úvahy aj jeho názor. Pripojila aj lekársky nález pedopsychiatričky MUDr. Z. zo dňa 13.5.2021.

6. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP).

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

12. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa ods. 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

13. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP a dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že neboli splnené ku dňu jeho rozhodnutia zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa platnej úpravy CMP v spojení s CSP, pretože nebola preukázaná potreba dočasne upraviť pomery účastníkov konania, nakoľko nebola osvedčená ani danosť práva (nároku), lebo nebolo preukázané, že by maloletému G. hrozila bezprostredná ujma, pričom navrhovanú úpravu styku neumožňuje ani Zákon o rodine.

14. Odvolací súd dodáva, že neodkladné opatrenie má slúžiť na dočasné zabezpečenie ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov konania, pričom jeho použitie je na mieste, ak sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov. Práve táto naliehavosť je príčinou, že súd môže o nariadení neodkladného opatrenia rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybné preukázaný. Len v prípadoch osvedčenia bezprostredného ohrozenia zdravia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je namieste neodkladným opatrením rozhodnúť pred rozhodnutím v merite veci. Základnými znakmi neodkladných opatrení sú ich dočasnosť a provizórnosť. Neodkladné opatrenie neprejudikuje prípadný úspech, resp. neúspech v konaní v merite veci. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne aj bez vylúčenia účastníkov konania, čím je daná možnosť súdu rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez toho, že by sa účastníci k návrhu na jeho nariadenie priamo a ústne vyjadrili. Táto skutočnosť je v súlade s účelom neodkladného opatrenia, pretože súd v zákonom stanovenej relatívne krátkej lehote nemá čas na dokazovanie a o nariadení neodkladného opatrenia rozhoduje na základe pravdepodobnosti s tým, že vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je vždy prioritný záujem detí. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je založené na výsledkoch dokazovania, na závere o skutkovom stave a ani o právom posúdení veci. Nepredstavuje samo o sebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval, aké dôkazy vykoná, ako bude vykonané dôkazy hodnotiť a aké skutkové zistenia z nich vyvodí. Rozhodovanie o neodkladnom opatrení teda nie je konaním nadchádzajúcim, ale konaním o neodkladnom opatrení, ktorého zmyslom a účelom je rýchla (spravidla neodkladná) a účinná dočasná úprava pomerov účastníkov bez toho, aby boli sporné otázky vyriešené konečným spôsobom, teda meritorným rozhodnutím vo veci samej, preto nemôže byť relevantný odvolací dôvod, že súd nedostatočne zistil skutkový stav a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Z návrhu matky a jej vyjadrení, ako aj z vyjadrení otca a kolízneho opatrovníka je zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi, ako aj vzťah medzi maloletým G. a otcom, sú v súčasnej dobe problematické a dôsledné skúmanie týchto vzťahov si vyžaduje rozsiahle a časovo náročné dokazovanie presahujúce rámec konania o nariadení neodkladného opatrenia. Až rozhodnutie vo veci ako výsledok dokazovania zohľadní, ktoré skutkové okolnosti boli dôležité pre rozhodnutie o návrhu matky, ako aj o protinávru otca. Skutočnosti uvádzané matkou v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a v odvolaní proti zamietajúcemu uzneseniu súdu prvej inštancie, sú nepochybné relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, nie však pre okamžitý zásah súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia. Odvolací súd

dospel k presvedčeniu, že v tomto prípade nie je daný zákonný dôvod nariaďovať neodkladné opatrenie, pretože ani Zákon o rodine neumožňuje nariaďovať neodkladné opatrenie v znení, ako to navrhuje matka. Okrem toho, že nebola preukázaná naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov a nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy, neboli splnené ani zákonné predpoklady v zmysle § 36 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 Zákona o rodine. Odvolací súd poukazuje, že neupraviť styk rodiča s maloletým dieťaťom je možné len v prípade, ak takúto úpravu navrhnu rodičia, resp. ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Čiže musí to byť vždy len na návrh oboch rodičov. Preto odvolací súd konštatuje, že aj keby matka preukázala naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov a nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy odôvodňujúcej okamžitý zásah vo forme neodkladného opatrenia, konajúci súd by nemohol vyhovieť jej návrhu, pretože ňou navrhnutá úprava styku maloletého G. s otcom nezodpovedá citovaným ustanoveniam Zákona o rodine, podľa ktorých sa upravuje styk rodičov s maloletým dieťaťom.

15. K námietke matky, že súd by mal brať do úvahy názor dieťaťa, odvolací súd uvádza, že na názor dieťaťa je potrebné prihliadať, ale zároveň je vždy potrebné zohľadniť aj jeho najlepší záujem (Čl. 5 základných zásad Zákona o rodine). Aktuálny názor dieťaťa nemusí byť vždy súladný s jeho najlepším záujmom. Čo je najlepším záujmom dieťaťa, je právnou otázkou a o tej rozhoduje súd.

16. Odvolací súd dodáva, že skutočnosťami relevantnými pre rozhodnutie o návrhu matky ako aj o protinávru otca, ich predstavami o rozsahu a spôsobe realizácie styku, ako aj o názore maloletého sa bude zaoberať konajúci súd v rámci zisťovania skutočného stavu potrebného pre rozhodnutie vo veci samej, pretože dokazovanie v tomto rozsahu prekračuje rámec možností dokazovania pri nariadení neodkladného opatrenia. Na základe vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a pretože sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, v odôvodnení sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, resp. doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).